

УДК: 355.1:323.28(477)

Зосименко **Олександр**
Олександрович

слухач навчальної групи № 7202

*навчально-наукового інституту
воєнної історії, права та соціальних
наук Національного університету
оборони України;*

ORCID: 0009-0001-0029-9474

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ У БОРОТЬБІ З МІЖНАРОДНИМ ТЕРОРИЗМОМ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню актуальних проблем удосконалення нормативно-правового регулювання (далі - НПР) застосування Збройних Сил України (далі - ЗСУ) у боротьбі з міжнародним тероризмом, що трансформувався в інструмент гібридної війни. Проаналізовано ключові недоліки чинної нормативно-правової бази, зокрема її фрагментацію. Положення, що регламентують дії ЗСУ, розпорошені між Конституцією, Кримінальним кодексом, законами «Про оборону України», «Про національну безпеку України», «Про боротьбу з тероризмом» та підзаконними актами, що створює правову невизначеність у кризових ситуаціях.

Досліджено форми взаємодії силових структур, де виявлено юрисдикційну колізію між Антитерористичним центром при СБУ (далі - АТЦ) та військовим командуванням ЗСУ. Досвід АТО/ООС засвідчив, що це накладання повноважень призводить до неоднозначності відповідальності та затримок у реагуванні.

Розглянуто також міжнародний вимір, зокрема проблеми доказування фінансування тероризму для міжнародних судів (як-от Міжнародний суд ООН) та необхідність впровадження досвіду НАТО, ЄС та INTERPOL для уніфікації стандартів збору доказів, що посилить міжнародно-правові позиції України.

Запропоновано шляхи удосконалення системи реагування. По-перше, розробка спеціального рамкового закону (або змін до чинного) для кодифікації ролі ЗСУ та чіткого розмежування компетенцій (АТЦ та ЗСУ) у

мирний час, під час надзвичайного та воєнного станів. По-друге, впровадження доктрини «Єдиного операційного простору» для формалізації командної вертикалі. По-третє, шляхом унормування застосування ЗСУ проти БПЛА, кібератак та морських дронів, зокрема деталізації правил їх нейтралізації у цивільному секторі. Нарешті, для забезпечення демократичного контролю, пропонується запровадження обов'язкових стандартів документування застосування сили.

Ключові слова: міжнародний тероризм, Збройні Сили України, оборонна стратегія, антитерористична операція, національна безпека.

CURRENT ISSUES AND WAYS TO IMPROVE THE LEGAL FRAMEWORK FOR THE USE OF UKRAINE'S ARMED FORCES IN THE FIGHT AGAINST INTERNATIONAL TERRORISM

Oleksandr Zosymenko

student of study group No. 7202

*of the Educational and Scientific Institute
of Military History, Law, and Social
Sciences*

*of the National Defense University of
Ukraine*

Abstract. The article is devoted to the study of topical issues of improving the regulatory and legal framework (hereinafter referred to as the RLF) for the use of the Armed Forces of Ukraine (hereinafter referred to as the AFU) in the fight against international terrorism, which has transformed into an instrument of hybrid warfare. The key shortcomings of the current regulatory framework, in particular its fragmentation, are analyzed. The provisions governing the actions of the AU are scattered between the Constitution, the Criminal Code, the laws “On the Defense of Ukraine,” “On National Security of Ukraine,” “On Combating Terrorism,” and subordinate acts, which creates legal uncertainty in crisis situations.

The forms of interaction between law enforcement agencies were studied, revealing a jurisdictional conflict between the Anti-Terrorist Center at the Security Service of Ukraine (hereinafter referred to as the ATC) and the military command of the Armed Forces of Ukraine. The experience of the ATO/JFO has shown that this overlap of powers leads to ambiguity of responsibility and delays in response.

The international dimension is also considered, in particular the problems of proving terrorism financing for international courts (such as the UN International Court of Justice) and the need to implement the experience of NATO, the EU, and

INTERPOL to unify standards for evidence collection, which will strengthen Ukraine's international legal position.

Ways to improve the response system are proposed. First, the development of a special framework law (or amendments to the existing one) to codify the role of the Armed Forces of Ukraine and clearly delineate the competences (of the Anti-Terrorist Center and the Armed Forces of Ukraine) in peacetime, during states of emergency and martial law. Second, the introduction of the “Single Operational Space” doctrine to formalize the command hierarchy. Third, by standardizing the use of the Armed Forces against UAVs, cyberattacks, and maritime drones, in particular by detailing the rules for their neutralization in the civilian sector. Finally, to ensure democratic control, it is proposed to introduce mandatory standards for documenting the use of force.

Keywords: international terrorism, Armed Forces of Ukraine, defense strategy, anti-terrorist operation, national security.

Постановка проблеми

В умовах агресії РФ, що застосовує терористичні методи, адекватне нормативно-правове регулювання застосування Збройних Сил України для боротьби з тероризмом набуває критичного значення. Аналіз виявляє невідповідність чинної нормативно – правової бази сучасним загрозам, що має кілька рівнів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Аспекти протидії тероризму досліджувалися Н.Г. Масловою, В.В. Маліковим та О.О. Козенком (правові засади, адміністративні принципи, координація). Проте, незважаючи на ці розробки, ключові аспекти застосування саме Збройних Сил України залишаються досліджені недостатньо. Виділення невирішеної раніше частини загальної проблеми. По-перше, відсутні доктринальні моделі розв'язання колізії повноважень між АТЦ при СБУ та військовим командуванням ЗСУ. По-друге, існує технологічна правова лакуна. Наукова література або фокусується на виробництві БПЛА, а не на правових режимах їх нейтралізації, або має комерційний характер. Таким чином, нерозкритою залишається тема унормування правил застосування сили (Rules of Engagement) військовими підрозділами (ППО, РЕБ, кіберпідрозділами) проти новітніх загроз (БПЛА, кібератаки) в рамках антитерористичного режиму.

Мета статті

Метою статті є розробка науково - обґрунтованих пропозицій та рекомендацій щодо удосконалення нормативно - правового регулювання застосування Збройних Сил України у боротьбі з міжнародним тероризмом шляхом вирішення існуючих структурних, компетенційних та технологічних проблем. Для досягнення поставленої мети вирішуються такі завдання:

проаналізувати чинну нормативно – правову базу та ідентифікувати її ключові недоліки (фрагментацію, колізії компетенцій між АТЦ та ЗСУ);

виявити правові прогалини у регулюванні застосування ЗСУ для протидії новітнім терористичним загрозам (БПЛА, кібератаки);

сформулювати комплексні пропозиції щодо подолання виявлених проблем.

Практична актуальність зумовлена безпрецедентним рівнем терористичних загроз (атаки БПЛА, кібератаки на критичну інфраструктуру), що вимагають негайної військової відповіді. Науково-теоретична актуальність полягає у необхідності модернізації правової доктрини та подоланні розриву між технологічними засобами терору та статичністю нормативно – правової бази.

Наукова новизна полягає у обґрунтуванні комплексного підходу до реформування нормативно – правової бази застосування ЗСУ, який синтезує вирішення організаційно-командних та технологічно-правових проблем.

Основний матеріал статті

Нормативно – правове регулювання використання Збройних Сил України (далі - ЗСУ), а саме ключові положення розпорошені між кількома галузевими законами й підзаконними актами: Конституцією України, Законом України «Про оборону України», Законом України «Про національну безпеку України», Кримінальним кодексом і Законом «Про боротьбу з тероризмом», а також численними урядовими постановами й указами. Така фрагментація ускладнює швидке й правомірне прийняття рішень у кризових ситуаціях, коли потрібні чіткі правила взаємодії між ЗСУ та іншими суб'єктами боротьби з тероризмом.

Існує фактичне накладання повноважень між Антитерористичним центром при Службі безпеки України (далі - СБУ), який формально координує всі антитерористичні заходи, та військовим штабом чи командуванням, що безпосередньо здійснює керівництво військовими операціями у зоні бойових дій. Вважаємо, що проблема стала особливо відчутною у період переходу від «Антитерористичної операції» (далі - АТО) до операції Об'єднаних сил (далі - ООС). На практиці це проявлялося у неоднозначності визначення, хто саме несе відповідальність за оперативне

керівництво на конкретній ділянці та у певний момент часу. Виникали питання щодо компетенції застосування окремих військових спроможностей, таких як підрозділи протиповітряної оборони, авіації чи спецпідрозділів, у рамках антитерористичної операції [1].

Реальні приклади таких колізій можна спостерігати під час бойових дій на сході України, коли рішення щодо застосування авіаційних чи артилерійських підрозділів потребували погодження з кількома структурами одночасно. У деяких випадках затримки у комунікації між Антитерористичним центром і військовим командуванням призводили до уповільнення реакції на активізацію терористичних угруповань, що створювало загрозу життю цивільного населення та ефективності операцій. Аналогічно, у періоди критичних ескалацій, коли загроза поширювалась на нові райони, оперативні рішення щодо блокування терористичних пересувань чи нейтралізації ключових об'єктів інфраструктури потребували узгодження між численними суб'єктами, що часто ускладнювало оперативність дій.

Вважаємо, що ситуацію ускладнює поява сучасних засобів терору, які виходять за рамки традиційного розуміння терористичних загроз. Використання безпілотних літальних апаратів-ударників, кібератак на критичну інфраструктуру, автономних підводних та надводних плавзасобів створює необхідність не лише нових технічних рішень, а й уточнення правових механізмів реагування. Наприклад, випадки використання дронів-розвідників та ударних дронів у зоні ведення бойових дій ставлять питання про правомірність їх перехоплення та знешкодження, особливо коли вони можуть впливати на цивільні об'єкти або суспільні комунікаційні мережі [1]. Ці виклики вимагають формування спеціальних процедурних норм, включно з визначенням правил атрибуції та ідентифікації загроз, а також механізмів взаємодії із посадовими особами критичної цивільної інфраструктури.

Чинне законодавство, наприклад, Закон України «Про боротьбу з тероризмом» та Кодекс цивільного захисту, надає лише загальні повноваження щодо застосування підрозділів протиповітряної оборони, саперних частин або сил спеціального призначення. Водночас бракує деталізованих правил щодо застосування кібернетичних та радіоелектронних спроможностей у цивільному середовищі, що створює правові прогалини та ризик порушення прав третіх осіб. У практичній площині це може проявлятися, наприклад, у випадках, коли заходи оборонного характеру впливають на приватні комунікаційні системи чи діяльність комерційних структур, що підпадає під захист цивільного законодавства.

Як приклад, під час відбиття кібератак на енергетичну інфраструктуру України спостерігався дефіцит нормативних підстав для безпосереднього залучення військових кіберпідрозділів до реагування на інциденти. Це призводило до необхідності погоджень між Міністерством оборони, СБУ та операторами критичної інфраструктури, що сповільнювало реакцію та збільшувало ризик масштабних перебоїв у постачанні електроенергії та комунікацій. Подібні випадки демонструють важливість уточнення законодавчих норм та вироблення чітких процедур для використання сучасних військових та технічних спроможностей у рамках антитерористичної діяльності [2].

На мою думку практична реалізація законодавчих положень щодо використання Збройних Сил у боротьбі з тероризмом на сьогодні стикається з двома основними проблемами. По-перше, накладання повноважень між координаційними та оперативними структурами, що створює ризики затримки прийняття рішень та дублювання функцій. По-друге, правові прогалини щодо застосування сучасних засобів впливу, таких як безпілотні літальні апарати, кіберзасоби та автономні платформи, що вимагає не лише нормативного закріплення повноважень, а й вироблення механізмів захисту цивільного населення та критичної інфраструктури. Вважаю, що усунення вказаних проблем є критично важливим для підвищення ефективності участі Збройних Сил України у комплексній системі протидії тероризму та забезпечення національної безпеки України в сучасних умовах гібридних загроз [3].

Актуально зазначити, що проблемним аспектом є й динаміка зміни законодавства. У період криз або виникнення нових загроз правові норми оновлюються надто повільно, тоді як реалії вимагають оперативних рішень. У таких випадках державні органи змушені діяти на основі тимчасових актів — указів Президента, наказів Генерального штабу, директив уряду. Такі акти створюють необхідні рамки для оперативного реагування, але водночас не завжди мають стабільну правову силу і можуть вступати у суперечність із чинними законами або міжнародними зобов'язаннями України, що особливо критично для норм, що регулюють діяльність у повітряному просторі, кіберсфері чи у сфері застосування автономних систем озброєнь. У цих галузях міжнародні домовленості й стандарти перебувають на етапі формування, тому Україна опиняється у ситуації, коли внутрішні правила не завжди відповідають сучасним викликам та міжнародній практиці.

На мою думку, важливу роль у забезпеченні правової визначеності відіграє питання міжнародного переслідування фінансування тероризму. Досвід доводить, що саме фінансові потоки становлять основу

функціонування терористичних мереж, а їх своєчасне виявлення та блокування може істотно знизити потенціал організованих угруповань. Україна стикається з проблемами у сфері доказування таких злочинів, особливо у випадках, коли йдеться про міждержавні запити щодо припинення підтримки незаконних формувань. Збір доказової бази, її узгодженість із міжнародними стандартами та спроможність пройти перевірку у міжнародних судах чи арбітражах є ключовими чинниками успіху у таких процесах. Показовим є рішення Міжнародного суду ООН у справі щодо фінансування тероризму, яке підкреслило важливість належного документування фактів, їх міжнародної перевірки та дотримання процесуальних стандартів під час формування доказів. Для України це означає необхідність зміцнення правових і процедурних інструментів, що забезпечують можливість міжнародного переслідування тих, хто фінансує чи іншим чином підтримує тероризм [4].

Загалом вищезазначені аспекти свідчать, що сучасна боротьба з тероризмом не може обмежуватися рамками традиційних військових чи правоохоронних підходів. Вона потребує гнучкої та адаптивної системи правового регулювання, яка здатна враховувати як внутрішні особливості українського правопорядку, так і міжнародні стандарти. Відсутність чіткого розмежування повноважень між військовими та правоохоронними структурами, брак детальних правових норм щодо новітніх засобів терору, ризику порушення прав людини, повільність законодавчих змін та необхідність належного документування для міжнародних процесів утворюють комплекс проблем, які потребують системного вирішення.

Отже, вважаю, що забезпечення ефективності протидії міжнародному тероризму вимагає не лише технічного зміцнення оборонних спроможностей, а й фундаментального оновлення правової бази. Гармонізація внутрішніх процедур із міжнародними стандартами, створення чітких механізмів взаємодії між військовими та правоохоронними структурами, запровадження прозорих стандартів контролю за застосуванням сили та удосконалення механізмів міжнародної доказової співпраці мають стати основними напрямками розвитку. Лише за цих умов Україна зможе ефективно реагувати на складні гібридні загрози сучасного тероризму й водночас залишатися у правовому полі, що забезпечує довіру громадян та партнерів.

Для подолання окреслених проблем необхідним видається комплекс заходів, що поєднує законодавчі ініціативи, інституційні зміни та процесуальні гарантії. Україна опинилася у ситуації, коли наявна нормативно-правова база є фрагментарною та недостатньо адаптованою до умов гібридних загроз, що постійно змінюються. У цих умовах ключовим

кроком могло б стати розроблення спеціального рамкового закону або ж масштабного пакета змін до чинного Закону «Про боротьбу з тероризмом». Йдеться не лише про оновлення термінології чи окремих процедур, а про створення цілісного документа, який визначатиме місце та роль Збройних Сил України у системі боротьби з тероризмом, порядок чіткого розмежування компетенцій між Антитерористичним центром при СБУ і військовим командуванням, процедури ухвалення рішень у мирний час, в умовах надзвичайного стану та під час воєнного стану. Крім того, важливим елементом має стати регламентація правил взаємодії з органами місцевої влади, а також з операторами критичної інфраструктури. Саме такий акт дозволив би закласти єдину логіку застосування військових спроможностей у антитерористичних цілях і водночас гарантувати правову визначеність як для державних структур, так і для суспільства.

Вважаю, що важливою складовою майбутніх реформ є впровадження доктрини «Єдиного операційного простору», яка б формалізувала командну вертикаль у випадках проведення антитерористичних операцій. Тобто передбачається чітке закріплення правил: у яких випадках операцією керує Антитерористичний центр СБУ, коли відповідальність переходить до оперативного штабу ЗСУ (зокрема, Об'єднаних сил чи оперативних командувань), якою має бути процедура передачі командування та які функції залишаються за цивільними органами, зокрема Національною поліцією України. Такий підхід дозволить мінімізувати ризики оперативних колізій і дублювання повноважень, а також пришвидшить ухвалення рішень у критичні моменти. Практика останніх років засвідчує, що відсутність чіткої вертикалі ускладнює координацію та може створювати загрози для ефективності антитерористичних заходів [5].

Не менш важливим є унормування новітніх засобів протидії сучасному тероризму. Україна стикається із системним використанням безпілотних літальних апаратів, ударних дронів та «блукаючих боєприпасів», кібернетичних атак на критичні енергетичні та комунікаційні об'єкти, а також з ризиками застосування автономних надводних і підводних плавзасобів у диверсійних цілях. Відповідно, законодавчо було б доцільно закріпити:

- порядок перехоплення та нейтралізації дронів із урахуванням безпеки цивільних об'єктів;
- правила застосування кіберзасобів і радіоелектронної боротьби в цивільному секторі, включно з процедурою атрибуції атак, координацією із національним центром реагування на кіберінциденти та порядком обміну даними між військовими й цивільними структурами;

- спеціальні процедури протидії диверсіям у морській та річковій акваторії, що враховуватимуть міжнародне морське право та стандарти охорони портової інфраструктури [6].

Лише комплексне регулювання цих питань здатне усунути правову невизначеність і створити прозорі межі для дій ЗСУ та інших суб'єктів антитерористичної діяльності.

Зазначимо, що окремого значення набуває запровадження обов'язкових стандартів документування застосування сили військовими під час антитерористичних заходів. В умовах сучасних конфліктів будь-яке перевищення повноважень чи неадекватне застосування сили стає предметом міжнародної уваги і може бути використане противником у інформаційній війні. Тому встановлення єдиних правил фіксації фактів застосування зброї, забезпечення прозорих і незалежних механізмів розслідування інцидентів, створення спеціальних комісій з участю представників громадянського суспільства та парламентського контролю є ключовими для підтримки довіри громадськості. Крім того, запровадження швидких судових процедур для оскарження тимчасових обмежень прав громадян дозволить зменшити ризики міжнародних претензій та зміцнити легітимність дій держави у сфері боротьби з тероризмом.

Важливим елементом правового вдосконалення є розроблення процедурних норм, які дозволять швидко реагувати на нові загрози, не виходячи за рамки демократичного контролю. Йдеться про можливість ухвалення тимчасових актів — указів Президента чи постанов уряду — з чітко визначеними строками дії та обов'язком подальшої ратифікації парламентом. Така модель дозволить поєднати оперативність реагування на загрози з боку держави та контроль із боку суспільства й міжнародних партнерів. Вона також унеможливить зловживання владними повноваженнями у надзвичайних умовах.

Також потребує суттєвої модернізації й міжнародний вимір діяльності України у сфері боротьби з тероризмом. Для цього необхідно вдосконалити стандарти збору й збереження доказів, уніфікувати їх формати, розробити національні інструкції щодо ланцюгів збереження інформації та забезпечити їх міжнародне визнання. Це особливо актуально для справ, пов'язаних із фінансуванням тероризму та транснаціональною співпрацею терористичних угруповань. Активніше використання міжнародних платформ, зокрема структур ЄС, ООН та INTERPOL, а також укладення угод про правову допомогу дозволить забезпечити швидку перевірку фактів, обмін інформацією та екстрадицію осіб, причетних до терористичної діяльності [7].

Не менш значущим є питання підготовки особового складу Збройних Сил України. Йдеться про регулярні навчання із міжнародного гуманітарного права, прав людини та процедур оперативного втручання. Такі тренінги дозволять військовослужбовцям ефективно виконувати антитерористичні завдання, не виходячи за рамки міжнародних стандартів. Важливо також створити чіткі служби-зв'язку між військовою та цивільною юрисдикцією, оновити службові статuti з урахуванням нових ризиків і закласти сталі механізми координації з правоохоронними органами.

У практичній площині реалізація запропонованих заходів може здійснюватися поетапно, з чітким визначенням відповідальних органів та термінів виконання. На першому етапі доцільно створити робочу групу при Міністерстві оборони та Міністерстві юстиції, до складу якої слід залучити представників СБУ, НАБУ, МВС, інших силових структур та профільних комітетів Верховної Ради. Завданням цієї групи стане розробка проєкту рамкового закону або пакета законодавчих змін, що передбачає систематизацію норм, унормування процедур взаємодії між суб'єктами безпеки та визначення чітких правил застосування збройних сил у контексті антитерористичних операцій. Особлива увага має бути приділена положенням щодо координації дій у мирний час, під час надзвичайних ситуацій та воєнного стану, а також визначенню меж компетенцій Антитерористичного центру при СБУ та військового командування [6]. Другий етап передбачає безпосереднє ухвалення рамкового закону та супровідних підзаконних актів, які визначають доктрину командування, правила застосування протиповітряної оборони, безпілотних літальних апаратів, засобів радіоелектронної боротьби та процедур збору й обробки розвідувальної інформації. Важливо забезпечити, щоб законодавчі норми поєднували оперативну гнучкість із механізмами прозорості та контролю, що дозволяє зменшити ризики зловживань і гарантує відповідність міжнародним стандартам прав людини. У цей період слід також запровадити формалізовані процедури документування дій військових і спецпідрозділів під час антитерористичних операцій та визначити стандарти взаємодії з органами досудового розслідування.

Третій етап включає практичну апробацію законодавчих новацій через пілотні навчання та тренування міжвідомчої координації, що дозволяє відпрацювати алгоритми взаємодії, процедурну передачу командних повноважень та оперативне реагування на реальні або змодельовані загрози. Одночасно запускаються судові та парламентські механізми контролю, наприклад створення індексу прозорості антитерористичних операцій, який дозволяє оцінювати дотримання законності, пропорційності та ефективності

дій сил безпеки [1]. Паралельно має здійснюватися міжнародна координація: укладення меморандумів про обмін доказовими матеріалами та інформацією про розвідувальні дані, розширення співпраці у сфері кібербезпеки, фінансового моніторингу та протидії транснаціональним терористичним загрозам. Такий багаторівневий підхід забезпечує поєднання правової визначеності, міжвідомчої інтеграції та оперативної спроможності держави, підвищуючи ефективність реагування на сучасні загрози та гарантує дотримання конституційних та міжнародних стандартів безпеки.

Висновки

Враховуючи вищевказане, вважаємо, що участь Збройних Сил України у боротьбі з міжнародним тероризмом має ґрунтуватися на гнучких організаційних механізмах, тісній міжвідомчій взаємодії, адаптації до міжнародного досвіду, впровадженні новітніх технологій та розвитку кадрового потенціалу. Вдосконалення правового регулювання, зокрема через усунення його фрагментації та створення єдиної командної доктрини, а також посилення логістичного забезпечення й комунікаційних каналів є пріоритетними напрямками подальшого розвитку.

Організаційні та правові аспекти застосування ЗСУ у боротьбі з міжнародним тероризмом зазнали змін, але потребують подальшого системного вдосконалення. Наявна фрагментація законодавства, неузгодженість командних функцій та правові прогалини щодо нових загроз створюють ризики для національної безпеки. Майбутні дослідження можуть зосередитися на детальному аналізі адаптації міжнародного досвіду, зокрема стандартів НАТО, до українських реалій, оцінці впливу новітніх технологій на тактику та правове регулювання контртерористичних операцій, а також на розробці критеріїв ефективності міжвідомчої координації.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 05.09.2025).
2. Маслова Н.Г. «Протидія кримінальному радикалізму в Україні: монографія». Харків: Діса плюс, 2020. 336 с.
3. Козенко О.О. «Адміністративні процедури в загальнодержавній системі боротьби з тероризмом в Україні.» Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2024. Вип. 86(3). С. 354-360.
4. Закон України «Про національну безпеку України», URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 25.08.2025).

5. Маліков В.В. «Роль та внесок науки адміністративного права у формування системи принципів боротьби з тероризмом.» Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Юридичні науки. 2018. Вип. 2(3). С. 73-79.
6. Козенко О.О. «Координація суб'єктів боротьби з тероризмом, діяльність яких спрямовується Міністерством внутрішніх справ України в межах повноважень. Право і безпека.» 2024. № 3. С. 116-125.
7. Козенко О.О. «Інтеграція загальнодержавної системи боротьби з тероризмом в Україні до структур ЄС та НАТО.» Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». 2024. Т. 35. С. 44-51.

REFERENCES

1. Criminal Code of Ukraine dated 05.04.2001 No. 2341-III (as amended and supplemented). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (accessed on 05.09.2025).
2. Maslova N.G. “Countering criminal radicalism in Ukraine: monograph.” Kharkiv: Disa Plus, 2020. 336 p.
3. Kozenko O.O. “Administrative Procedures in the National System of Combating Terrorism in Ukraine.” Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Law. 2024. Issue 86(3). P. 354-360.
4. Law of Ukraine “On National Security of Ukraine,” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (accessed: 25.08.2025).
5. Malikov V.V. “The role and contribution of administrative law science in the formation of a system of principles for combating terrorism.” Scientific Bulletin of Kherson State University. Series: Legal Sciences. 2018. Issue 2(3). Pp. 73-79.
6. Kozhenko O.O. “Coordination of entities involved in combating terrorism, whose activities are directed by the Ministry of Internal Affairs of Ukraine within the limits of its powers. Law and Security.” 2024. No. 3. Pp. 116-125.
7. Kozhenko O.O. “Integration of the national counterterrorism system in Ukraine into EU and NATO structures.” Scientific works of the National University “Odessa Law Academy.” 2024. Vol. 35. Pp. 44-51.